

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124180 Fax : 210-2124524

Αθήνα 20/2 /2018
Αριθμ. Πρωτ.: 119/118807

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ
Τμήμα Αναφορών

ΘΕΜΑ: «Τροποποίηση των κριτηρίων για το πρόγραμμα “Μείωσης της ρύπανσης νερού από γεωργική δραστηριότητα”»

ΣΧΕΤ: **1. Η Ερώτηση 1046/8.11.2017**
2. Η Ερώτηση 2711/18.01.2018
3. Η ΠΑΒ 219/9.11.2017

Απαντώντας στα παραπάνω, που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Χ. Κέλλας**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Η διαχείριση των Ζωνών Ευαίσθητων στη Νιτρορύπανση γίνεται κατ' εφαρμογή της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ «για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης». Σύμφωνα με την παραπάνω Οδηγία, κάθε Κράτος – Μέλος, μεταξύ άλλων, οφείλει να χαρακτηρίσει ως ευπρόσβλητες ζώνες περιοχές της ξηράς, των οποίων τα ύδατα απορρέουν σε ύδατα που εμφανίζουν αυξημένες συγκεντρώσεις νιτρικών και, ακολούθως, να καταρτίσει και να εφαρμόσει τα αναγκαία προγράμματα δράσης, για να μειώσει τη νιτρορύπανση των υδάτων.

Όπως, λοιπόν, προβλέπει η οδηγία 91/676/ΕΟΚ, η εφαρμογή των προγραμμάτων δράσης είναι εκείνη που θα πρέπει να οδηγήσει στη μείωση της νιτρορύπανσης. Επισημαίνεται ότι η εφαρμογή των προβλέψεων των προγραμμάτων δράσης είναι υποχρεωτική για τους παραγωγούς και δεν ενισχύεται.

Στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου «Σύνταξη προγραμμάτων δράσης στις ευπρόσβλητες από νιτρορύπανση περιοχές», που ήδη εκπονείται και θα παραδοθεί έως τον Απρίλιο του 2018, θα συνταχθούν προγράμματα δράσης για τις χαρακτηρισμένες ως ευπρόσβλητες στα νιτρικά περιοχές που δεν καλύπτονται μέχρι σήμερα και θα επικαιροποιηθούν τα ήδη υπάρχοντα.

Η δράση 10.1.4 «Μείωση της ρύπανσης νερού από γεωργική δραστηριότητα» του Μέτρου 10 «Γεωργοπεριβαλλοντικά και κλιματικά μέτρα» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 μόνο συμπληρωματικά στην εφαρμογή των προγραμμάτων δράσης μπορεί να λειτουργήσει προς την κατεύθυνση μείωσης της νιτρορύπανσης. Για τον λόγο αυτόν, άλλωστε, έχει στοχεύει στις πιο επιβαρυνμένες περιοχές.

Σημειώνεται ότι η περιοχή παρέμβασης της δράσης 10.1.04 «Μείωση της ρύπανσης νερού από γεωργική δραστηριότητα», του μέτρου των γεωργοπεριβαλλοντικών και κλιματικών ενισχύσεων, του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020, δηλαδή, οι ευπρόσβλητες από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης ζώνες και οι σημαντικοί υγρότοποι της χώρας, καλύπτει πάνω από το 30% της έκτασης της Ελλάδας και περιλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος των εντατικά καλλιεργούμενων εκτάσεων της χώρας.

Ειδικότερα, η δράση 10.01.04 «Μείωση της ρύπανσης νερού από γεωργική δραστηριότητα» του Μέτρου 10 «Γεωργοπεριβαλλοντικά και κλιματικά μέτρα» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 είναι εθελοντική και εφαρμόζεται στις 30 περιοχές, που είναι ήδη χαρακτηρισμένες με ΦΕΚ ως ευπρόσβλητες στα νιτρικά γεωργικής προέλευσης (σύμφωνα με την Οδηγία 91/676/ΕΟΚ «για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης»), καθώς και σε 7 σημαντικά υγροτοπικά συστήματα, όπως φαίνεται στην παράγραφο 2 «Περιοχές παρέμβασης» του άρθρου 22 «Δράση 10.01.04 Μείωση της ρύπανσης νερού από γεωργική δραστηριότητα» της αριθ. 1013/95296/13.09.2017 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β'3256/18-9-2017), όπως τροποποιήθηκε με την αριθ. 2064/136790/20-12-2017 (Β'4507) ΥΑ. Οι συγκεκριμένες περιοχές παρέμβασης της δράσης αποτελούν περίπου το 70% της καλλιεργήσιμης έκτασης της χώρας και περιλαμβάνουν κατά κύριο λόγο τις εντατικά και άρα περισσότερο επιβαρυνμένες σε εισροές νιτρικών και φωσφορικών ιόντων, φυτοπροστατευτικών προϊόντων κ.ά. καλλιεργούμενες εκτάσεις αυτής. Επομένως, δεν πρόκειται για «πρόγραμμα νιτρορύπανσης», αλλά για πρόγραμμα γενικότερα μείωσης της ρύπανσης νερού με περαιτέρω περιβαλλοντικά οφέλη.

Η δράση 10.01.04, όπως προκύπτει από το ΠΑΑ 2014-2020 αλλά και τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ.1305/2013, συνεισφέρει στην προτεραιότητα 4 «Αποκατάσταση, διατήρηση και ενίσχυση των οικοσυστημάτων που συνδέονται με τη γεωργία και τη δασοπονία» και ειδικότερα στις Περιοχές Εστίασης:

4α) Αποκατάσταση, διατήρηση και ενίσχυση της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών Natura 2000, και εντός των περιοχών που αντιμετωπίζουν φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα, της γεωργίας Υψηλής Φυσικής Αξίας (HNV) και της κατάστασης των ευρωπαϊκών τοπίων.

4β) Βελτίωση της διαχείρισης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης των λιπασμάτων και των φυτοφαρμάκων.

4γ) Πρόληψη της διάβρωσης του εδάφους και βελτίωση της διαχείρισης αυτού.

Λόγω της μεγάλης έκτασης της περιοχής παρέμβασης, του αυξημένου ενδιαφέροντος των παραγωγών και του εγκεκριμένου προϋπολογισμού, κρίθηκε απαραίτητο να τεθούν στο πρόγραμμα κριτήρια επιλογής των υποψηφίων δικαιούχων. Επισημαίνεται ότι, κανονιστικά τα κριτήρια επιλογής στο μέτρο γεωργοπεριβαλλοντικών και κλιματικών ενισχύσεων θα πρέπει να αφορούν μόνο στην περιβαλλοντική στόχευση του μέτρου.

Δεδομένης της στόχευσης της δράσης, καταρχάς στην ποιότητα των υδάτων και δευτερευόντως στη βιοποικιλότητα και στην περίπτωση που ο συνολικός προϋπολογισμός των αιτήσεων ενίσχυσης στη δράση είναι μεγαλύτερος του προκηρυχθέντος ποσού, τα υποψήφια για ένταξη αγροτεμάχια κατατάσσονται με βάση τα παρακάτω κριτήρια επιλογής:

1. Η γεωργική γη που βρίσκεται σε υπόγεια υδατικά συστήματα με κακή ποιοτική (χημική) κατάσταση, όσον αφορά στα υπόγεια ύδατα.
2. Η γεωργική γη που βρίσκεται σε προστατευόμενη περιοχή (περιοχές NATURA, θεσμοθετημένες περιοχές εθνικών πάρκων).

Τα παραπάνω κριτήρια εξασφαλίζουν την περιβαλλοντική στόχευση της δράσης και δίνουν προτεραιότητα στις περισσότερο επιβαρυνμένες από ρύπανση των υδάτων περιοχές και δευτερευόντως σε εκείνες που υποστηρίζουν σημαντική βιοποικιλότητα, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται το μέγιστο περιβαλλοντικό αποτέλεσμα.

Στις 28.12.2017 εκδόθηκε η 1^η Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για τη δράση 10.1.04 συνολικού προϋπολογισμού 200 εκατ. ευρώ (αριθ. 2175/139694/28.12.2017 με ΑΔΑ: Ω4ΞΚ4653ΠΓ-Ω2Ε).

Η εφαρμογή των ανωτέρω κριτηρίων θα έχει ως αποτέλεσμα εξαίρεση υποψηφίων μόνο στην περίπτωση εκείνη που, λόγω του τεράστιου ενδιαφέροντος, ο συνολικός προϋπολογισμός των αιτήσεων στήριξης που θα υποβληθούν, θα υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της αριθ.

2175/139694/28.12.2017 Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος. Επισημαίνεται ότι ο προϋπολογισμός της παρούσας Πρόσκλησης είναι υπερτριπλάσιος του προϋπολογισμού της προηγούμενης Προγραμματικής Περιόδου, δηλαδή του ΠΑΑ 2007-2013 για τη δράση 2.1 «Προστασία των ευαίσθητων στα νιτρικά περιοχών» του Μέτρου 2.1.4 «Γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις».

Επομένως, τα παραπάνω κριτήρια επιλογής εξασφαλίζουν τον κύριο στόχο του προγράμματος, που δεν είναι άλλος από τη μεγιστοποίηση του περιβαλλοντικού οφέλους σε ό,τι αφορά στη διαχείριση της ποιότητας των υδάτων, εστιάζοντας σε περιβαλλοντικά υποβαθμισμένους φυσικούς πόρους και όχι σε συγκεκριμένες τοπικές κοινότητες και δήμους.

Η προσθήκη επιπλέον κριτηρίων επιλογής, όπως είναι η ποσοτική κατάσταση των υδάτων, δηλαδή η τροποποίηση των κριτηρίων επιλογής, θα απαιτούσε την τροποποίηση του ΠΑΑ 2014-2020, την έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και, στη συνέχεια, την τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου για τη δράση, προκαλώντας σημαντική καθυστέρηση και πλήρη ανατροπή του προγραμματισμού του Υπουργείου για την έκδοση Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος εντός του Δεκεμβρίου του 2017. Με την έκδοση της Πρόσκλησης στις 28.12.2017, ορίστηκε ως έναρξη των δεσμεύσεων για τους δικαιούχους η 28.12.2017 και έχει αρχίσει η υποβολή αιτήσεων στήριξης στη δράση στις 15.01.2018 με καταληκτική ημερομηνία στις 16.02.2018. Έτσι, δίνεται η δυνατότητα η πληρωμή του πρώτου έτους εφαρμογής των δικαιούχων της δράσης να γίνει με βάση την Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης 2018 με προκαταβολή από τον Νοέμβριο του 2018.

Όσον αφορά στον συνδυασμό της δράσης με το πρασίνισμα, απαιτείται να γίνει πλήρως κατανοητό ότι η μεν δράση 10.1.04 είναι εθελοντική και η εφαρμογή της προϋποθέτει επιπλέον δεσμεύσεις εκ μέρους των δικαιούχων που συνεπάγονται απώλεια εισοδήματος, ενώ η εφαρμογή του πρασινίσματος αποτελεί υποχρέωση της βασικής ενίσχυσης και επιδοτείται χωριστά. Επιπλέον, η κάλυψη της δέσμευσης του πρασινίσματος από αγροτεμάχια που συμμετέχουν στις δεσμεύσεις της δράσης 10.1.04 συνεπάγεται μείωση της χρηματοδότησης της δράσης, όπως καθαρά αναφέρεται τόσο στην ΥΑ όσο και στην Πρόσκληση.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Βουλευτή κ. Χ. Κέλλα